Сонце гріє, вітер віє
З поля на долину,
Над водою гне з вербою
Червону калину;
На калині одиноке
Гніздечко гойдає, —
А де ж дівся соловейко?
Не питай, не знає.
Згадай лихо, та й байдуже...
Минулось... пропало...
Згадай добре, — серце в'яне:
Чому не осталось?
Отож гляну та згадаю:
Було, як смеркає,
Защебече на калині —
Ніхто не минає.
Чи багатий, кого доля,
Як мати дитину,
Убирає, доглядає, —
Не мине калину.
Чи сирота, що до світа
Встає працювати,
Опиниться, послухає;
Мов батько та мати
Розпитують, розмовляють, —
Серце б'ється, любо...
І світ божий, як Великдень,
І люди, як люди.
Чи дівчина, що милого
Щодень виглядає,
В'яне, сохне сиротою,
Де дітись, не знає;
Піде на шлях подивитись,
Поплакати в лози, —
Защебече соловейко —

Сохнуть дрібні сльози.
Послухає, усміхнеться,
Піде темним гаєм...
Ніби з милим розмовляла...
А він, знай, співає.
Та дрібно, та рівно, як бога благає,
Поки вийде злодій на шлях погулять
З ножем у халяві, — піде руна гаєм,
Піде і замовкне — нащо щебетать?
Запеклую душу злодія не спинить,
Тільки стратить голос, добру не навчить.
Нехай же лютує, поки сам загине,
Поки безголов'я ворон прокричить.
Засне долина. На калині
І соловейко задріма.
Повіє вітер по долині —
Пішла дібровою руна,
Руна гуляє, божа мова.
Встануть сердеги працювать,
Корови підуть по діброві,
Дівчата вийдуть воду брать,
І сонце гляне, — рай та й годі!
Верба сміється, свято скрізь!
Заплаче злодій, лютий злодій.
Було так перш — тепер дивись:
Сонце гріє, вітер віє
З поля на долину;
Над водою гне з вербою
Червону калину.
На калині одиноке
Гніздечко гойдає.
А де ж дівся соловейко?
Не питай, не знає.
Недавно, недавно у нас в Україні
Старий Котляревський отак щебетав;

Замовк неборака, сиротами кинув
І гори, і море, де перше витав,
Де ватагу пройдисвіта
Водив за собою,-
Все осталось, все сумує,
Як руїни Трої.
Все сумує, — тільки слава
Сонцем засіяла.
Не вмре кобзар, бо навіки
Його привітала.
Будеш, батьку, панувати,
Поки живуть люди,
Поки сонце з неба сяє,
Тебе не забудуть!
Праведная душе! прийми мою мову
Не мудру, та щиру — прийми, привітай.
Не кинь сиротою, як кинув діброви,
Прилини до мене хоч на одно слово
Та про Україну мені заспівай!
Нехай усміхнеться серце на чужині,
Хоч раз усміхнеться, дивлячись, як ти
Всю славу козацьку за словом єдиним
Переніс в убогу хату сироти.
Прилинь, сизий орле, бо я одинокий
Сирота на світі, в чужому краю.
Дивлюся на море широке, глибоке,
Поплив би на той бік — човна не дають.
Згадаю Бнея, згадаю родину,
Згадаю, заплачу, як тая дитина.
А хвилі на той бік ідуть та ревуть.
А може, я й темний, нічого не бачу,
Злая доля, може, по тім боці плаче, —
Сироту усюди люде осміють.
Нехай би сміялись, та там море грає,
Там сонце, там місяць ясніше сія,

Там з вітром могила в степу розмовляє,
Там не одинокий був би з нею й я.
Праведная душе! прийми мою мову
Не мудру, та щиру. Прийми, привітай.
Не кинь сиротою, як кинув діброви,
Прилини до мене хоч на одно слово
Та про Україну мені заспівай!

(1838, С.-Петербург)